

RADOVI PEDAGOŠKE AKADEMIJE U PULI

Svezak I 1968. god.

U sedmoj godini svoga rada Pedagoška akademija u Puli predstavila se izdanjem koje ilustrira stručno-pedagošku i znanstvenu usmjerenost svojih nastavnika. Tom se akcijom ova ustanova pridružila naporima suvremene Istre da osmisli svoju opstojanost i svoje perspektive.

Uvodni dio posvećen je uspomeni na Tonu Peruška, osnivača i direktora puljske Akademije, istarskog pedagoga i javnog radnika. Iznikao na najboljim tradicijama istarskog narodnjaštva Peruško je ujedinjavao u sebi romantično zanešenjaštvo hrvatskog patriote i zanos djelatne i poticajne tvorbenosti kojom se svrstao među one koji se pamte i čije djelo nadahnjuje. Prigodni napis Anke Došen-Dobud topla je pobuda da se životni put i djelo ovog čovjeka temeljitije istraži.

Prikaz šestogodišnjeg rada Pedagoške akademije u Puli napisala je također Anka Došen-Dobud, direktor Akademije. Izvješćem o prostornoj i kadrovskoj problematici, te stručnoj usmjerenosti pružena je slika uklopljenosti te škole u prosvjetnu strukturu Istre i njena uloga kao vodeće pedagoške ustanove.

Prvo poglavlje knjige pod naslovom *Pedagoška iskustva* sadrži stručno pedagoške priloge. U opsežnom članku *Psihologija i nastava*, Pavao Petrić je prikazao probleme koji nastaju u suvremenom procesu izobrazbe i odgoja zbog neprimjerenosti suvremenog nastavnog procesa elementarnim psihofizičkim dispozicijama učenika. Nakon bogato ilustrirane dijagnostike stanja, autor je osnovni smjer svojih preporuka, koje bi trebale pomoći ozdravljenju takva stanja, sveo na dokazivanje potrebe temeljitije psihološke i pedagoške izobrazbe nastavnog kadra. Nisu na žalost spomenuti problemi neprimjerenosti nastavnih programa uzrastu učenika, nagomilanosti toga programa, problemi loše organizaci-

je nastavnog rada i druge negativne pojave koje jednako toliko utječu na opće rezultate nastave koliko i nedovoljna psihološka obrazovanost ili usmjerenost nastavnika.

Ljubica Filipović-Ivezić napisala je opširan prikaz *Petnaest godina literarnog kluba »Istarski borac«*. Klub je nastao iz literarne sekcije puljske gimnazije i od 1953. godine postao značajno žarište okupljanja mladeži. Od osnivanja glavna mu je djelatnost bila izdavanje istoimenog časopisa u kome su svoje prve sastavke pisali neki danas već afirmirani književnici, znanstveni i kulturni radnici. Povijest ovog časopisa vrijedan je element suvremenih kulturnih stremljenja ne samo Pule nego i cijele Istre, pa je šteta što u ovom izvješću nema o njemu više bibliografskih podataka.

Anka Došen-Dobud iskazala je svoje kvalitete vrsnog metodičara u projektu *Učenika sveučilišta: mogućnost organizacije, sadržaja i metode rada*. Konceptijom ovoga projekta određeno je mjesto učeničkih sveučilišta u strukturi slobodnih aktivnosti u školama i njihove odgojno-obrazovne mogućnosti. Vrlo je temeljito razrađeno unutrašnje ustrojstvo tih sveučilišta, a posebno sadržaji i oblici rada te problemi motivacije učenika. Obradeni su i posve praktični problemi poslovanja.

U nastojanju da olakša i podigne na viši stupanj učenje hrvatskog književnog jezika, Stjepan Vukušić je člankom *Neki ortopedski propusti u našim školama*, pokazao mogućnost kako se »... može i to relativno brzo, naučiti glasovna vrijednost književnog akcenta.« Za Istru to ima posebnu vrijednost i značenje.

Drugi dio knjige sadrži znanstvene rasprave, priloge, članke i prikaze.

U raspravi *O nekim osnovnim problemima takozvane druge slavenske kolonizacije Istre*, Miroslav Bertoša je pružio dobar pregled i ocjene raznih gledišta na procese naseljavanja Istre. Autor je ovim prilogom upozorio na kompleksnost problematike tzv. druge kolonizacije i na razne ap-

riorističke i tendenciozne postavke koje daju pojednostavljenu i krivu sliku tih procesa. Nadalje, autor je ukazao da uobičajeni termini druga kolonizacija ili druga selidba nisu najprikladniji, odnosno da ne odgovaraju procesima brojnih permanentnih selidba Hrvata koji tijekom mnogih stoljeća iz raznih naših krajeva dolaze u Istru. Ovom radu autor je priložio nekoliko dokumenata iz rukopisne zbirke originala: prijepisa Kanonika Jurja Korenica iz 18. st.

Antonio Borme izložio je problem *Il gruppo etnico italiano dell'Istria e di Fiume alla luce della questione nazionale*. Iznašajući položaj, značajku i ulogu te grupe u suvremenom istarskom društvu, Borme se založio za odvažan pristup brojnim neriješenim problemima kao preduvjetu njena opstanaka i otvaranja perspektiva njezina neometanog razvoja.

Isti je autor napisao i članak *Un Parini poco sconosciuto e alcuni interessanti giudici critici della sua opera*.

Bogdana Jelača je u napisu *O saobraćaju u Istri* iznijela podatke o cestovnim i željezničkim prometnicama i njihovoj opterećenosti, te o pomorskom i zračnom prometu.

MATKO LAGINJA, »ISTRANOM, KNJIŽEVNA OSTAVŠTINA«

Priredio: Ive Jelenović.

Izdanje: Dometi MH — Čakavski sabor, Rijeka 1970.

O nekim velikanima iz novije prošlosti Istre i Kvarnerskih otoka znamo dosta, tako nam se čini, ali, s druge strane, zapravo malo o njima znamo; naime, nekako smo podredili pojedine osobe »masi«, podredili smo proučavanje života i rada pojedinih istaknutih političkih, kulturnih i gospodarskih radnika proučavanju »širih slojeva« naroda koji nam, na žalost, nisu postali tak-

Člankom *Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru*, Franjo Lajoš je obilježio 75. obljetnicu njena osnivanja. Uloga te družbe u utemeljenju hrvatskog školstva u Istri, stavlja je u red prvorazrednih čimbenika kulturnog i političkog osvješćivanja istarskih Hrvata pa je i ovaj prilog osvjetljavanja povijesti te družbe koristan pleoaje za nastavak prekinutog procesa konstituiranja hrvatske nacionalne svijesti u Istri na novim temeljima i novim uvjetima.

Uredništvo je s pravom u ovaj zbornik uvrstilo diplomsku radnju Milke Krbavčić: *Ročki govor* »iako se autor koristio nekim postojećim priložima o problematici istarskih govora, unio je u radnju niz primjera i korisnih zapažanja o govoru Raštine, do sada nedovoljno istraženom i objašnjenom u jezičnoj literaturi«.

Marija Tomljenović opisala je život *Ruđera Josipa Boškovića* i svestranost njegova stvaralačkog opusa.

Na kraju, uz pohvalu kolektivnu Pedagoške akademije u Puli što se odvažio na ovakav pothvat, izražavamo nadu i želju da će tu djelatnost nastaviti.

Nikola Crnković

vim usiljenim i jednostranim pristupima previše bliski. To se zbilo i s Matkom Laginjom, iako je — u odnosu npr. na Dinka Vitezića, Dinka Trinajstića, Antu Dukića, Andriju Stangera i tolike druge — još i dobro prošao. No, ipak, uobičajeno je u nas gledati u Matku Laginji samo političara, prvenstveno člana porečkog Istarskog sabora, bečkog Carevinskog vijeća austrijske pole monarhije Habsburgovaca, zagrebačkog Narodnog vijeća Države SHS, beogradskog Privremenog narodnog predstavništva Kraljevine SHS, bana Hrvatske i Slavonije, itd. Nekako ne uočavamo i druge mnogostrane Laginjine

**Spomenica
gimnazije »Čedo Žic«
u K r k u
1921 - 1971**

**K R K
1971**

KRČKI ZBORNIK

POVIJESNOG DRUŠTVA OTOKA KRKA
PODRUŽNICE POVIJESNOG DRUŠTVA HRVATSKE

SVEZAK 3

Urednički odbor:

dr BRANKO FUČIĆ

PETAR STRČIĆ (glavni urednik)

RIKARD ŽIĆ

RUDOLF ŽIĆ

Urednik ovog sveska:

FRANJO MATEJČIĆ

Slika na koricama:

ANTON DEPOPE (Motiv grba grada Krka)